D·N
7/10 1953

Labour bevarar fasaden

"Allmänheten kan inte vänta sig sitt förtroende till ett parti som för samma oväsen som en kull valpar i slagsmål om en kaka." Så skrev professor Twarney, en av det brittiska arbetarpartiets främste intelligenser och karaktärer, strax före den stora partikongress i Margate som för ett par dagar sedan avslutades. Hans maning till enighet har åtminstone skonhast vunnit gehör. Några debatter var skarpa, men i de viktigaste punkterna segrade den "konservativa" partistyrelsen utan att Bevan och hans anhängare framförde våldsamma protester. Tvärtom, i ett tal som präste för sin moderation betonade den radikala falangens ledare att motsättningarna inom partiet inte var stora och farliga.

Det har sitt intresse att jämföra Bevans organ Tribune i veckonumren före och efter kongressen. Före kongressen hette det "nu eller kanske aldrig", och en glödande appell riktades till kongressen om behovet av radikala linjer. Margate var viktigare än någon kongress efter Edinburgh år 1956, hette det; då hade "den högerfärgade partibyråkratin" segrat, och följden hade blivit bland annat noninterventionen i Spanien och att "den spanska republiken mördades och likaså freden i Europa". Den negativa linjen i socialiseringsfrågan var "döden för arbetarpartiet och därmed för socialismen". Ett speciellt kongressnummer utlovades till nästa gång. Men i detta nummer finns mycket litet om kongressen; rapporten från den är i stort sett belåten och översiktande, även om några antydningar gos om risken för splittring r grund av ledningens bristande hänsyn till "de vanliga arbetarnas instinktive tro".

Tydligen är det en "instinktiv tro" på socialismen som här påstås kännetecknа "de vanliga arbetarna". Men det är just arbetarnas socialiseringsvilja som lyst med sin frånvaro. Fackföreningskongressen som sammanträdde för några veckor sedan gick än längre i tveksamhet inför fortsatt socialisering än partistyrelsen. Grundtanken i dess uttalanden var att det enda väsentliga är produktionsökningen och en dämpad följande högre levnadsstandard och att en stegring av produktionen för närvarande sannolikt kan vinnas blott genom att man avstår från ytterligare socialiseringsåtgärder av större räckvidd. I Margate var det fackföreningsledaren Deakin som dundrade mot de doktrinära socialiseringskraven och rent av hotade med partisplittring om inte bevarelserna lugnade sig. Det var fackföreningsmännen som från det radikala hållet beskyllдes för "en nästan patologisk fruktan för socialisering". Det var fackföreningsrepresentanterna som med väldiga majoriteter röstade ned de radikala resolutionsförslagen. Det är fackföreningarna som står bakom den moderata partistyrelsemajoriteten på 22 representanter; bevarelserna vann sina sex mandat genom de lokala valkretsförbunden, i vilka intellektuella och mellangruppen som inte organiseras i fackföreningarna har sitt fäste.

Den stora, enhälligt antagna utrikespolitiska resolutionen var kompromissbetonad, men är dock i det centrala ett klart uttryck för den av Attlee mera personifierade än ledda moderata riktningen. "Kongressen stöder Atlantpakten inte bara som ett system för kollektiv säkerhet utan också i första att den bildar en grundval för det nära samarbete med USA som är nödvändigt för England och samväldet." Detta är huvudpunkten, och den innebär ett avståndstagande från Bevans vagt antiamerikanska propaganda och hela hans utrikespolitiska illusionism. Partiet är säkerligen enigt då McCarthyismen och det amerikanska militäravtalet med Spanien beklagas, då man förklarar att FN måste motstå ett nytt kommunistiskt angrepp i Korea samtidigt som Syngman Rhees krav på ett enande av Korea med vapenmakt bestämt avvisas. En motsättning till den konservativa regeringen söker man hävda genom kravet på förhandlingar och uppgörelser med Ryssland i skild- frågor (avrustning, Tyskland, Österrike) — som om inte alla demokratiska regeringar skulle eftersträva sådana förhandlingar och uppgörelser. Ett originellt drag är däremot försåget om Formosas neutralisering och avgörandet av dess ställning genom en folkomröstning.

Den hållning arbetarpartiet sålunda intar inrikes- och utrikespolitiskt motsvarar säkerligen uppfattningen inom en övervädigande majoritet inom partiet, men innebär också att skillnaden mellan höger och labour programmässigt framstår som högst begränsad. Något tändande program i en framtida valstrid är det inte. Brittisk politik tycks för närvarande vara präglad av den avspänning, om man så vill den brist på färg och liv, som utmärker en framgångsrik demokrati efter ett skede av stora reformer.

Striden inom labour fortsätter emellertid. Om framtiden är det fäfängt att söka doma. Den stabilitet, den fulla sysselsättning och det i det stora hela ökade välstånd som utmärker dagens England är modernationens främsta tillgångar. En kris kan icke missnöjet och därmed Bevans chanser. Man får också komma ihåg att Bevan, med alla sina uppenbara svagheter, jämte Churchill är England största talare och att han, liksom Churchill, inte bara är en hänsynslös taktiker utan också en man med trons och passionens kraft.

"Återtåg till liberalism men", heter tecknaren Low svanstände karikatyr som — fritt efter Meissoniers berömda tavla "Napoleons återtåg" — visar hur det engelska arbetarpartiets ledare efter kongressen i Margate befinner sig på full reträtt från socialiseringens front. I spetsen ser man Attlee-Napoleon på den storm, vita hästen som symboliserar Englands mäktiga LO. Längre bak rider den pigmälande Herbert Morrison och längst till vänster "rebellerna" ledare Aneurin Bevan.

Valet och krisen i Finland

Polltiseringen av de finska kommunalvalen fortskrider. Det är uppenbart att stridsfrågorna i riksdagen — nu sammankopplade i interpellationsdebatten om arbetslöshetspolitiken och den nya budgeten — har spelat en central roll vid opinionsbildningen inför valen. Några av de mest karaktäristiska företeelserna i valbilden förklaras bäst som reaktion mot regeringens ekonomiska politik. De som opponerat kraftigast mot "reduktionsplanen" har gått framåt: finska folkpartiet och socialdemokratin. Det är inga stora förflyttningar, längst ifrån något sordskred, men en avsevärd förskjutning. Beträffande det förstnämnda mindre partiet, som debuterar i kommunala sammanhang och framför allt ägnar sig åt medelklassklientens och närmast tjänstemännens intressen, kan man nog säga att det först nu har blivit en viktig faktor i finsk politik. Nästa års valrörelse kommer säkert att i stor utsträckning kretsa kring "medelklass-specialisterna" i finska folkpartiet och deras strävanden.

Enligt gamla traditioner har högern hittills framstått som arbetsmannapartiet framför andra. Det är också högern som har förlorat mest i samband med det nya folkpartiets framgång — inte minst i Helsingfors, där konkurrensen har varit mycket hård. Valsiffrorna i huvudstaden tyder på att dragningen till folkpartiet varit så stark bland de anställda i lägre inkomstgrupper att även socialdemokraterna förlorat röster åt det hållet. Att den icke socialistiska majoriteten i Helsingfors står sig, faulin hårt trängd, synes främst vara finska folkpartiets prestation. På svenskt håll är man relativt nöjd med de egna resultaten med hänsyn till befolkningsutvecklingen.

Tvekampen mellan socialdemokrater och kommunister har denna gång lett till en mindre förstärkning av socialdemokratins positioner. De s. k. folkdemokraterna — som ju väsentligen bestär av kommunister — har dock på många håll stått sig anmärkningsvärt bra. De utgör alltjämt ett farligt oroselement på arbetsmarknaden, främst inom de känsliga exportindustrierna.

Betraktade från regeringens synpunkt måste valresultaten te sig avgjort otillfredsställande. Visserligen tycks agrarerna ha hävdat sig ganska bra på landsbygden, men de partier som gått mest framåt, socialdemokraterna och finska folkpartiet, har under sommaren och hösten sökt övertrumfa varandra i kritik av regeringspolitiken. De har, sörs en finsk tidning skriver, "satt sig mest på tvären". Det gör de även i interpellationsdebatten — socialdemokraterna har länge varit beredda att kräva misstroendevotum i den mest uttryckliga form. Samtidigt har de emellertid livligt intresserat sig för underhandsöverläggningar om en regeringsbildning av koalitionstyp. Man rör sig så att säga på två plan: det offentliga, där regeringens ledande krafter, agrarerna, utsätts för en hård, till synes oförsonlig kritik, och det sekreta med bud och mot-bud i snabb växling. Något avgörande kunde inte träffas medan valkampen pågick. Nu gär det snabbare. Ett resultat i ena eller andra riktningen.

PRESSGRANNAR

Regeringen har ansträngt sig att halla biljetterna på en hög nivå genom skattläggning — ändå verkar det nu som om vissa håar skulle bli billigare. Handelstidningen (fp) undrar hur kanalhuset ser på nyheten.

Handelsministern har just talat om för oss att efterfrågan på bilar är förfärligt stor. Han lät som om han ogillade att svenska folket köper 70.000 personbilar på ett år. Men är han alldeles säker på att inte hans kollega i finansdepartementet räknar sig om manner? 70.000 personbilar; det lär väl göra mellan 70 och 100 miljoner kronor bara i bilmoms, lika mycket som hela arvsbeskattningen.

Uppenbarligen verkar bilaccisen inte särskilt återhållande på köpviljan, säger handelsministern. Det var tråkigt, för meningen var att den skulle göra det. Man avsåg att begränsa efterfrågan, som bevillningsutskottet anmärkte.

Men ju mer denna förträffliga plan misslyckas, desto rikligare bellnas statskassan, i synnerhet som inte ett enda öre av bilaccisen får användas på vägbyggena:

I paragraf 1, andra stycket i "Lag om motverkande i vissa fall av konkurrensbegränsning inom näringslivet" står följande, skriver kapten Gustaf Toll i Svensk Omnibustidning:

"Med skadlig verkan av konkurrensbegränsning inom näringslivet förstås att konkurrensbegränsningen på ett ur allmän synpunkt otillbörligt sätt påverkar prisbildningen, hämmar verkningsförmågan inom näringslivet eller förvärrar eller hindrar annans näringsutövning."

När nu regeringen godkänt SJ:s besvär över att Linjebuss fick fraktata sina internationella passagerare från utlandet och till Stockholm och vice versa och därtill förklarat denna trafik icke behövlig, så frågar man sig med förvåning om detta inte är ett typiskt fall av hinder i "annans näringsutövning":

Linjebuss är i närvarande stund ett av de största internationella busstrafikföretagen på kontinenten och lyder väl då i all rimlighets namn ha rätt att föra sina kunder såväl till som från sitt eget lands huvudstad. Utländska busstrafikföretag har fått tillstånd att föra sina gäster genom Sverige — men icke det svenska busstrafikföretaget Linjebuss! Hur säger de utländska regeringarna kunna förstå något dylikt, och hur ska det så med långlinjetrafiken över huvudtaget efter ett sådant beslut? Är den nu helt förbehållen SJ?

Staten syäller sätter sig över de handlingsregler som utfärdas till ledning för andra. Ett typiskt fall av dubbelmoral.

Abortutredningens betänkande har fått ett övervägande gott mottagande. Tillförordnad chefen beror anmolikt på att förslaget i stort sett på ett lyckligt sätt tillgodoser önskemålet att nedbringa antalet aborter utan att begränsa nuvarande möjligheter till fortfarande goldvändiga aborter på social indikation. Om betänkandets grundidag även accepteras i remissinstanserna, blir man kunna hoppas — tillfogar Aftonbladingen (s) — att den verklighetsfrämmande argumentering som förekommit mot de sociala aborterna skall försvinna:

För vissa likare har som bekant fastslagna yttersti välgrundade asociala skäl icke ansetts vara tillräckligt motiv för att de utan samvetsbetänkligheter skulle utföra det medgivna ingreppet. Den känslomässiga diskussion som sådana samvetsbetänkligheter väckte torde vårdorade på ett icke önskvärt sätt den sociala indikationen och en uppenbar risk förelag att man skulle få en stark opinion mot socialt grundade aborter.

Det är samhällets viktigaste aborförebyggande uppgift att avhjälpa svåra sociala missförhållanden, och på den punkten framför abortutredningen en rad beaktansvärda uppslag:

Till de förebyggande åtgärderna räknas självklart också sexualupplysningen och preventivmedelsrådgivningen ... Decentraliseringen av beslutanderätten i aborterärenden från medicinalstyrelsen till lokala nämnder är vidare tveklöst en förbättring. Det enda man ställer sig tveksam inför är sammansättningen av nämnderna. De skall bestå av en gynekolog, en psykiater och en social erfaren man med psykologiskt gott omdöme utnedd av k. m:t — två läkare och en lekman. Kan man säga att den nämndmässiga sociala insikten och den sociala förståelsen därmed är tillräckligt tillgodosedd? Föreligger inte risk att de sociala aspekterna på ett abortfall kan bli undervärderade?

Det beror bland annat på regeringens urval av nämndledamöter. Lekmän är väl inte i och för sig överlägsna läkare när det gäller social och psykologisk insikt.

SAS i motoffensiv med ökad service på Londonlinjen

Flygkriget över Nordsjön på rutten Stockholm—London har gått in i en ny fas. Under parollen "bättre service — ökad komfort" har SAS inlett en storoffensiv i kampen om passagerarna, lagt sor turistklassen på huvudlinjen och övergått till första klass med de stora Super DC-6.

Det statsstödda brittiska BEA, som är huvudkonkurrenten,: rapporterar stora framgångar med sina fotogendrivna Vickers Viscount. Enligt en uppgift skulle BEA för avsnitt redovisa nära nog en fördubbling av passagerarantalet jämfört med motsvarande månad i fjol. Mot den framgången går SAS nu till motoffensiv under fältropet: bättre service! Och första ronden efter premiären den 1 oktober har blivit en klar framgång med fullbokade plan.

Sommarens förnäk med turistklass blev ekonomiskt sett en misräkning för SAS. Visserligen ökade antalet passagerare med 29 procent på ett redan först stort trafikunderlag, men inkomsterna steg bara med 10 proc., medan utgifterna sprungit i höjden med nära 25 procent. Samtidigt kom allt starkare krav från "stamtrupperna" bland bolagets passagerare — affärsmän och andra året runt-resenärer — för vilka trängseln i turistklassen medförl olägenheter och som nu begärde återgång till första klass.

Flygkonkurrensen över Nordsjön är återspegling av de kärvare klimat som möter civilflyget världen över. IATA, civilflygets internationella organisation, rapporterar en kraftig uppgång i antalet passagerare — sammanlagt beräknas flygbolagen jorden runt under innevarande år komma att befordra omkring 30 miljoner människor. Men mot denna framgång står över hela världen vikande siffror på inkomstsidan, beroende på kraftigt stegrade omkostnader. Kampen om passagerarna blir också allt hårdare genom den kraftiga uthyggnaden av maskinparken — i dag beräknas över 2.000 trafikplan vara i tjänst inom flygbolagen.

I det hårdare klimatet har SAS än en gång fallit tillbaka på parollen om bästa möjliga kvalitet och bjuder nu Londonpassagerarna på Royal Viking på "Atlantservice".

Kontakta
HÄGGLUNDS
AB HÄGGLUND & SÖNER
Stockholmsfilialen
Fridhemsgatan 45, Tel. 54 01 90.

Gatukontoret slipper avskeda fler Extra anslag för underhållsarbeten

Nu kan det anses definitivt klart att gatukontoret slipper avskeda ytterligare personal utöver de 80 som för lämna tjänsten den 15 oktober. Drätselnämnden gick nämligen på tisdagen med på att gatukontoret får överskrida sina anslag med cirka 1,7 milj. kr. för underhållsarbeten, dessutom begär kontoret b. l. a. att av stadshallerlget få 800.000 kr. av lånemedel för vissa arbeten och att få använda 3 milj. kr. av lånemedel som redan beviljats me:a som stoppades vid den allmänna åtstramningen i somras när staden hade besvärligt med sina lån. Sammanlagt rör det sig om 6 milj. kr.

Med dessa anslag skall man ha användning för sin arbetskyrka året ut, och man räknar på att hålla samma styrka även under hela 1954.

De 80 anställda som lämnar gatukontoret har redan fått löften om nya platser. Spårvägen har förklarat att man kan ta emot en del på trafikavdelningen, företag i vägbyggnadsbranschen behöver mer folk, och dessutom har ju stadens industriverk förklarat att de kan anställa en del av de 80.

Underhållsarbetena har eftersatts ständigt de senaste åren, framhöll gatukontoret i sin ansökan till drätselnämnden. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som bestämmer stadens tilldelning av bilskattemedel, har krävt att staden skall förbättra standarden speciellt på stenatta vägar och gator. Det allt tyngre och tätare motorfordonstrafiken har gått hårt åt de allt mer eftersatta beläggningarna. Vidare har underhållet av packerna inte kunnat skötas tillräckligt tidigare. Parkvägar och gångar har försörts av regnvattnet eller växt igen, och i somras var man tvungen att sätta i gång med en ordentlig genomgång. Och så behöver man pengar för att klara lövsågningen — ett dyrt arbete som slukar huvuddelen av ett anslag på 220.000 kr. Förra hösten fick man inte pengar i tid till den räfsningen, utan fick skjuta upp den till våren, och det betydde att kostnaderna ökade med 40 proc. Och det will man inte vara med om i år igen.

Redan på försommaren satte man i gång med en rad underhållsarbeten. När staden hade svårt att låna pengar flyttade man över folk som annars skulle sysslа med lånemedelsarbeten till underhållsarbeten.

SJ begär anslag på 291 miljoner

Järnvägsstyrelsen begär för nästa budgetår investeringsanslag till byggnader och anläggningar rullande materiel m. m. på inalles 291,9 milj. kr. Vid budgetårsskiftet beräknas en medelsbehållning av 61,7 milj. och för nästa budgetår en medelsförbrukning av 344,2 milj.

Av anslaget till banägärdar på 12,3 milj. avses 1 milj. till fortsatt utbyggnad av personbangården vid Stockholm C och 1 milj. för uppställningsbangården för personvagnar vid Hagalunds övre. Till fortsatta dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar beräknas 22 milj. Sedan innevarande budgetårs dubbelspårsbyggnader avslutats återstår på linjen Stockholm—Göteborg 73 km och på linjen Katrineholm—Malmö 124 km enkelspårsträckor.

Styrelsen föreslår anskaffning av lok och lokmotorer för 35 milj. kr., av motorvagnar och rälsbussar för 25,6 milj. kr., av person-, post- och resegodsvagnar för 7,9 milj. kr. samt av godsvagnar för 42,4 milj. kr.

För fortsatt elektrifiering av statsbanenätet fordras för nästa budgetår 18,5 milj. kr. Hittills beslutade arbeten beräknas ta SJ i anspråk ytterligare 18,5 milj. kr. Hittills beslutade arbeten beräknas ta SJ i nuvarande elektrifieringskapacitet helt i anspråk även under nästa budgetår.

Vitterhetsakademin höll på tisdagsefterniddagen sammankomst under presidium av f. d. riksantikvarien Curman. Kommunen beviistade sammanträdet. Prests höll ett minnestal över prins Oscar Bernadotte. Pliat godkändes för Nordiska museets undersökningar rörande äldre folkkultur och folktradition under budgetåret 1953—54. Antikvarie N.-G. Gejvall höll föredrag om akademins ostteologiska samlingar.

KYRKOMÖTET

sammanträdet onsdagen den 7 oktober 1953 kl. 10.

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon 22 40 00
För riksamtal: 22 40 20
Telegramadress: Dagnyheter
Postgiro-n 1616 (för annonser)
nummer f 1617 (för prenumeration)

Chefredaktör: Herbert Tingsten
(Träffas säkrast kl. 12.30—14.30)
Publisr huvudredaktör:
Leif Kihlberg
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Hedman

Dagens Nyheters Aktiebolag:
Verkst. direktör Helge Hedborn

PRENUMERATIONSPRISER:
fr. o. m. 1 augusti 1953
A - Stockholms-upplagan
Stor-Stockholm Övriga tidningsområde landet
Månad ..... kr. 6:00 6:—
Kvartal ..... » 19:— 17:50

ANNONSPRISLISTA
daterad 1/1 1953 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri. Stockholm 1953.

425 miljoner krävs för nya skolbyggen

Det nödvändiga byggnadsbehovet för skolväsendet under 1954 har skolöverstyrelsen uppgått till 500 milj. för folkskolan, 70 milj. för allmänna läroverk och högre kommunala skolor, 2 milj. för folk- och småskoleseminarierna sam, till 3 milj. för blind- och dövskolväsendet. De utgiftsfärdiga byggnadskostnaderna för samtliga byggnadsföretag för folkbiblioteksändamål uppskattas till omkring 8 milj.

Stockholms Superfosfat Fabriks AB

Utbyte av kupongark

Härmed meddelas, att nya kupongark till bolagets aktier fr. o. m. den 5 okt. 1953 utlämnas av nedanstående banker mot avlämnande av de gamla talongerna förtecknade i nummerföljd å särskild anmälningssedel:

Stockholms Enskilda Bank AB., Emissionsavdelningen, Stockholm 16.

AB. Svenska Handelsbanken, Värdepappersexpeditionen, Stockholm 16.

Skandinaviska Banken AB., Fondexpeditionen, Gustav Adolfs torg 22—24, Stockholm 16.

AB. Göteborgs Bank, Fondexpeditionen, Stockholm 16.

De gamla talongerna kunna även inlämnas till vilket som helst av nämnda bankers övriga kontor, vilka utan kostnad ombesörja ifrågavarande utbyte.

Styrelsen.

RENÉ BARBIER
Originaltappning
Gott vällagrat rödvin
Låt vikingen bestå av smör, bröd, ost och något frukt (äpple) samt René Barbier.
Serveras vid ca 18°.
Rekv. nr. 2750 Kr. S:25

Beröm!
BARNEN, LIVET OCH VI
En bok om barnets värld och föräldrarnas uppgifter
Redaktion:
Annie Löfstedt Nore Bäckmark
★
"När gav ni Er era en blomma sist heter det ju. Var det längesedan, så ge henne detta arbete, där det även finns blommor i färg."
RLF-tidningen
"Användaren vet sig dåligt ha låst ett samlingsverk med så hög och jämn nivå som det föreliggande." Biblioteksbladet
"Man önskar uppriktigt att det skall bli ett uppslagsverk, sjätteskrivet i varje hem, där det finns barn."
Sv. Folkskollärarinnors Tidn.
Fem rikt illustr. band. Per del inb. 12:50, halvfr. bd 20:—
En bok från NATUR och KULTUR är en god bok

RENSPRÄNGNING AV MASUGNAR
Insidan av en masugn förstörs så småningom under användningen och efter tre till fem år måste den eldfasta innerbeklädnaden förnyas. Först måste då ugnen få kallna, sedan måste den gamla innerbeklädnaden — vägande upp till 1.000 ton — bändas loss med tillhjälp av kofot och luftryckshammare. För att nedbringa reparationstiden har många stålverk konsulterat I. C. I., och Nobel Division i Glasgow har utarbetat en helt ny teknik med hjälp av nya sprängämnen, som gjort det möjligt att *spränga bort* den gamla masugnsbeklädnaden, medan den ännu är varm utan att man behöver vänta på att borrhålen skall svalna till normala temperaturer.
Med hjälp av denna nya metod kunde sålunda en masugn i Scunthorpe, Lincolnshire, förses med nytt innerfoder på rekordtiden 22 dagar, 23 timmar och 30 minuter — utan att minsta skada uppstod vare sig på ugnens ytterväggar eller på bredvidliggande anläggning. En god genomsnittstid med sprängningsmetoden anses vara 40 dagar — mot ungefär 150 dagar enligt den gamla metoden med kofot och luftryckshammare. Denna nya, snabbare metod för ny innerbeklädnad av masugnar motsvarar en 4 % ökning av Storbritanniens totala stålproduktion.
ICI
IMPERIAL CHEMICAL INDUSTRIES LTD • LONDON • ENGLAND

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.